

KLP

Månedsrapport for februar 2024

Markedskommentar

- Fortsatt god vekst i amerikansk økonomi
- Rentekuttene skyves ut i tid både i USA og Europa
- Litt høyere lange renter internasjonalt og i Norge også i februar
- Fortsatt oppgang i aksjemarkedene med amerikanske teknologiselskaper i spissen

Økonomisk tilstand

Den positive trenden fra januar fortsatte inn i februar. Makrotallene er fortsatt sterke i USA, mens eurolandene viser litt svakere utvikling. Inflasjonen holder seg høyt i de fleste regionene, så rentekuttene skyves ut i tid og det forventes færre kutt.

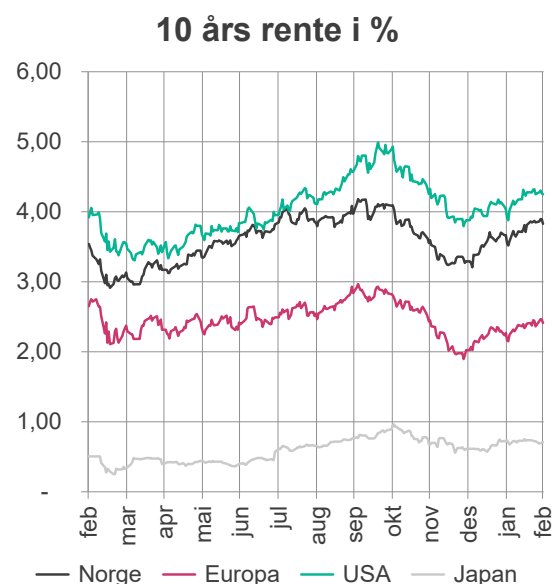
USA

Makrotallene fra USA viser fortsatt god vekst og et sterkt arbeidsmarked. Inflasjonen holder seg fortsatt høy, men ventes å falle videre mot sommeren. FED (den amerikanske sentralbanken) er ennå ikke sikre nok på at de har inflasjonen under kontroll. De har derfor ingen hast med å kutte renten.

Arbeidsmarkedet er fortsatt stramt. Antallet personer som søker arbeidsledighetspenger er nå 215.000 mennesker. Antallet som søker for påfølgende uker er 1,91 millioner.

I januar falt inflasjonen til 3,1 prosent på årsbasis, mens kjerneinflasjonen var uendret på 3,9 prosent. Sentralbankens foretrukne mål for prisvekst er kjernedeflatoren for privat forbruk. Denne falt og er nå på 2,8 prosent årlig rate, fortsatt over FEDs mål på 2,0 prosent. Selv om inflasjonstallene falt kom de inn høyere enn markedet hadde forventet, og ble dermed oppfattet

som høyere enn sentralbanken er komfortabel med.

Case-Shiller indeksen, som viser utviklingen i de amerikanske boligprisene, har steget med 6,1 prosent det siste året. Andre indikatorer fra boligmarkedet viser en mer negativ trend. Salg av nye boliger viser fallende trend og mengden usolgte boliger er stigende, samtidig som det tar lang tid å få solgt en bolig.

I markedene er det nå priset inn det første rentekuttet fra FED i mai eller juni. Sentralbanken har sagt de er dataavhengig. Derfor vil løpende økonomiske indikatorer og tall bli viktig fremover. Vi tror det første rentekuttet fra FED kommer i 3. kvartal 2024.

Europa

ECB (den europeiske sentralbanken) har signalisert at de vil tillegge 1. kvartals lønnsforhandlinger stor vekt. Sammen med høy inflasjon har dette skjovet forventningene til rentekutt nærmere mot sommeren.

Arbeidsledigheten for eurolandene var uendret på 6,4 prosent i januar. Selv om de økonomiske indikatorene er svake holder

arbeidsledigheten seg lav. Ledigheten ligger på 3,1 prosent i Tyskland og 7,5 prosent i Frankrike, mens land syd i eurosonen, som Spania og Italia, ligger på henholdsvis 11,6 prosent og 7,2 prosent.

Prisveksten falt litt og ligger nå på en årsvekst på 2,6 prosent. Kjerneinflasjonen falt videre og er nå på 3,1 prosent. Inflasjonen faller, men ikke så raskt som markedet hadde håpet på.

Markedene priser nå inn at første rentekutt kommer i juni 2024. For hele 2024 er det nå priset inn mellom tre og fire rentekutt. Vi tror første rentekutt kan komme rundt sommeren.

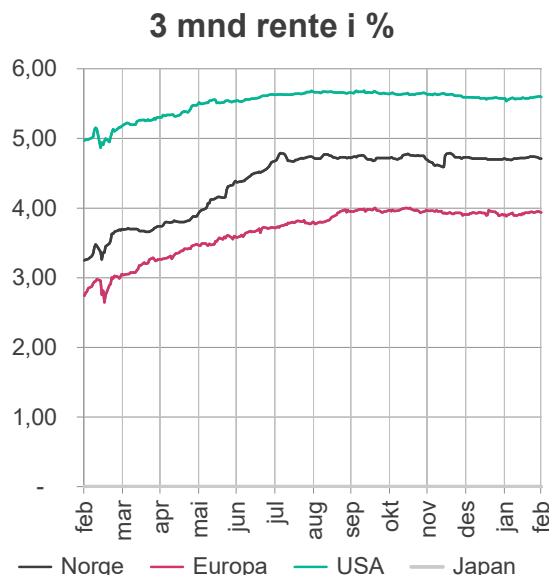
Norge

Den 15. februar holdt sentralbanksjef Ida Wolden Bache sin årstale der hun vektla ordet «tillit», særlig med hensyn til tilliten til inflasjonsmålet. Det ble argumentert for at de siste års renteøkninger har vært nødvendig for å få ned inflasjonen. Pengepolitikken med et fleksibelt inflasjonsmål (kan avvike over tid fra målet) har sammen med lønnsdannelsen i Norge, gjort det mulig å unngå en pris- og lønns spiral. Det har medført at man har kunnet bevege seg mot inflasjonsmålet uten at arbeidsledigheten har steget raskt.

I februar svekket kronen seg fra 11,32 til 11,47 mot euro og fra 130,16 til 131,97 i forhold til den handelsvektede indeksen. Norges Bank vil selge 350 millioner kroner på vegne av staten hver dag i mars.

Ved utgangen av februar var arbeidsledigheten målt av NAV på 77.400 personer. Det er 62.500 helt ledige og 14.800 på tiltak, noe som utgjør 2,6 prosent ledighet.

Dette er en økning på 800 personer, justert for normale sesongvariasjoner. Bruttoledigheten, som inkluderer de som er delvis ledige, er på 102.100 personer, opp fra 99.200 i november. Dette tilsvarer 3,4 prosent av arbeidsstyrken. På ett år er det blitt 12.200 flere helt ledige og arbeidssøkere på arbeidsmarkedstiltak. 40 prosent av denne økningen skyldes at flere ukrainske flyktninger har registrert seg som arbeidssøkere hos NAV. Ledigheten, målt ved arbeidskraftundersøkelsen (AKU) fra SSB økte til 3,9 prosent. Sentralbanken vektlegger NAV sine tall.

Veksten i konsumprisindeksen falt i januar ned til 4,7 prosent på årsbasis. Kjerneinflasjonen falt til 5,3 prosent, marginalt under Norges Banks anslag på 5,4 prosent. Høye strømpriser holder inflasjonen oppe.

Kredittveksten falt til 3,5 prosent i januar. Alle de opprinnelige tallene for desember ble høyere enn tidligere meldt etter en årlig revidering. Kredittveksten for husholdninger falt videre og er nå nede på 3,3 prosent. Bedriftenes kredittvekst falt til 2,7

prosent. Her har det også vært avtagende vekst hele året. Det er tegn til at boligmarkedet bedrer seg noe, og dette vil sannsynligvis øke kredittveksten noe fremover. Detaljhandelen falt med 0,1 prosent i januar, etter ett fall på 1,1 prosent i desember.

Markedet priser nå inn første rentekutt etter sommeren. Norges Bank har signalisert at første kutt mest sannsynlig kommer på høsten 2024. Høy inflasjon, stramt arbeidsmarked og bedring i boligmarkedet gjør at flere lurer på om det er nødvendig å kutte renten i år. Vi tror vi vil se ett til to rentekutt mot slutten av året.

RENTEMARKEDENE

Internasjonalt og Norge

I februar fortsatte de korte og lange rentene å stige internasjonalt og i Norge. Kredittspreadene har vært forholdsvis uendret i februar. Noen sektorer har trukket svakt innover, mens andre er svakt utover.

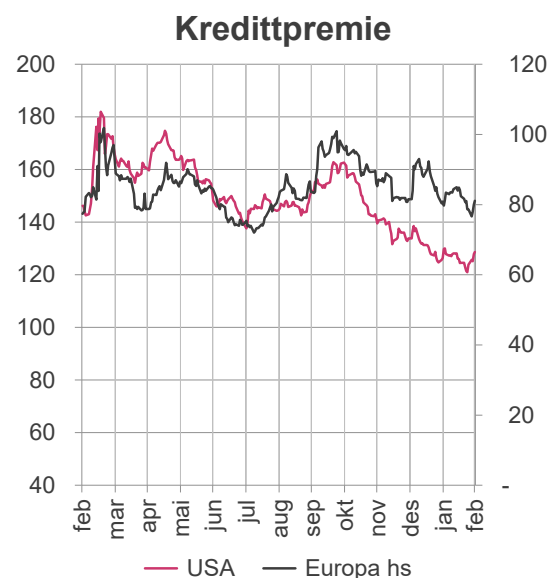
I februar måned har de korte fondene levert en god avkastning, mens de lange fondene har gitt en negativ avkastning som følge av økte renter. De fleste fondene har levert en avkastning som har vært noe bedre enn sine respektive indekser.

Kreditt

Kredittpåslaget mellom Bloomberg Global Aggregate Corporate Index og statsobligasjoner med tilsvarende løpetid ble redusert med om lag 0,04 prosentpoeng og endte på 1,06 prosent. Reduksjonen i kredittpåslaget var størst for euro-denominerte obligasjoner, mens det kun var en liten reduksjon for obligasjoner denominert i amerikanske dollar.

De toneangivende amerikanske og tyske

statsrentene steg en del gjennom måneden og motvirket effekten av reduserte kredittpåslag, noe som i sum gav en valutasikret månedsavkastning på -1,19 prosent for Bloomberg Global Aggregate Corporate Index.

I februar var det, som måneden før, travelt i markedet for nyutstedelser. Totalt kom det om lag 340 nye obligasjoner til markedet. Dette bidro til å øke volumet i det globale kredittobligasjonsmarkedet med 2,35 prosentpoeng. Den største utstederen var farmasiselskapet AbbVie Inc som hentet USD 15 milliarder fordelt på 7 obligasjoner, hovedsakelig for å finansiere oppkjøp.

AKSJEMARKEDENE

Globalt

De globale aksjemarkedene (MSCI World målt i lokal valuta) steg med 4,6 prosent i februar. Hittil i år er MSCI World opp 6,5 prosent. Den amerikanske samleindeksen S&P 500 steg med 5,2 prosent, og den teknologitunge Nasdaq-indeksen steg 6,1 prosent i løpet av måneden. Europa (STOXX 600) steg 1,8 prosent, og Kina (Shanghai composite) steg hele 8,1 prosent.

Det kinesiske aksjemarkedet har vært svakt lenge og fikk en etterlengtet opptur. På bransjenivå var informasjonsteknologi og diskresjonært konsum sterkest med oppgang på henholdsvis 10,3 og 5,8 prosent. «Utilities» og materialer var svakest med fall på henholdsvis 4,7 og 3,1 prosent.

Teknologiselskapet Nvidia fortsatte oppturen også i februar og er opp rundt 70 prosent hittil i år. De siste fem årene har aksjekursen steget med over 2.000 prosent. Selskapet har nå en markedsverdi på over 2.000 milliarder USD og er blitt verdens tredje største etter Microsoft og Apple. Et selskap, som ble startet av en taiwansk immigrert i California for drøyt 30 år siden, er verdt nesten like mye som hele den tyske børsen. Amerikansk økonomi har absolutt sine negative sider, men evnen til å skape aksjonærverdier har vært enestående de siste tiårene.

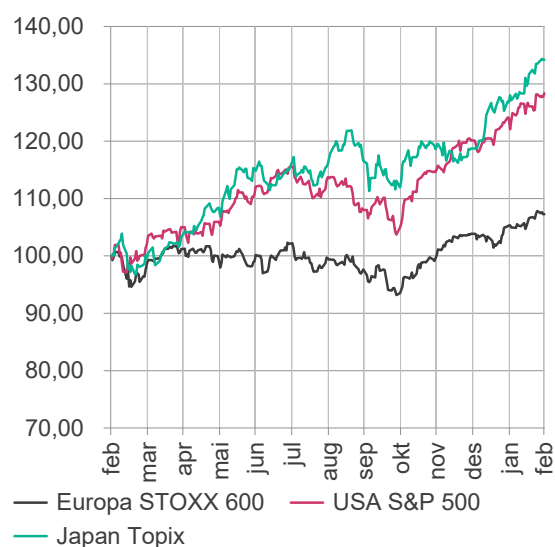
Mer Samfunnsansvar

KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar hadde en avkastning på 4,3 prosent i februar. Det valutasikrede fondet steg 3,3 prosent, der forskjellen mellom de to skyldes en svakere kronekurs. Avkastningen var om lag 1,4 prosentpoeng bak referanseindeksen MSCI World. Bærekraftssegmentet fortsatte en relativt svak utvikling i februar. I referanseindeksen var kapitalvarer og teknologi blant de sterkeste sektorene med henholdsvis 9,0 prosent og 7,6 prosent avkastning målt i kroner, mens forsyningssektoren var svakest med noe flat utvikling. Mot indeksen trakk særlig seleksjon i kommunikasjonssektoren ned, mens seleksjon i helsesektoren trakk noe opp.

KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar steg 3,4 prosent i februar. Det var på linje med referanseindeksen. En av fondets overvekter, Kempower, hadde en tøff måned og

var ned mer enn 20 prosent etter skuffende rapporter om fjoråret, samt utsikter for 2024. I motsatt ende bidro seleksjon av industriselskaper i positiv retning. I referanseindeksen var helseselskaper sterkest med 6,0 prosent avkastning i februar, mens energi var svakest med minus 8,4 prosent avkastning.

Europa, USA og Japan

KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar steg 6,7 prosent i februar. Avkastningen var 0,6 prosentpoeng høyere enn referanseindeksen. Kinesiske markeder fikk omsider en liten opptur med om lag 10 prosent avkastning målt i norske kroner. Seleksjon av kinesiske selskaper, deriblant elbilselskapet Li Auto, bidro positivt mot referanseindeksen. De andre store markedene i indeksen, som Taiwan og Sør-Korea, hadde henholdsvis 7,3 prosent og 8,9 prosent avkastning. Seleksjon av selskaper i Sør-Korea bidro negativt mot indeksen.

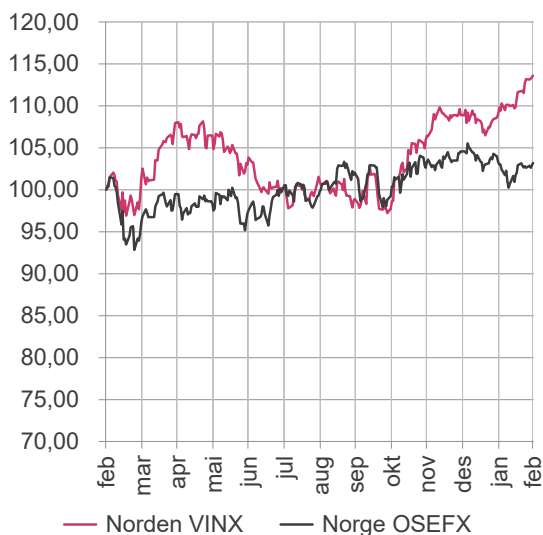
Norge

En oversikt over MSCI World sine sektorindekser viser at energi- og råvaresektorene fortsetter å ligge på avkastningsbunnen i år, mens IT-sektoren troner som en klar ener. Kanskje da ikke så rart at Oslo Børs med

sine minus 1,3 prosent ligger i bunnsjiktet i landoversikten. Ofte forklarer oljeprisbevegelser retningen på Oslo Børs. Det er ikke tilfellet i år. Brentprisen startet året på USD 77/fat og ligger nå rundt USD 83/fat. Mange offshoreselskaper har falt med mellom 15 og 20 prosent i år ettersom utsiktene for økte investeringer fra oljeselskapene har bleknet. Kursen på Equinor ligger 15 prosent under nivået ved årsskiftet etter en skuffende fjerdekvartalsrapport og uttalelser om grønne investeringer, som markedet ser gir dårligere avkastningen enn den tradisjonelle olje- og gassvirksomheten. I tillegg skuffet utbyttebetalingene. Sjømataksjene ligger øverst på vinnerlisten i år, dette kan forklares med gode kvartalsrapporter og at estimatene av tilbudet av laks globalt har blitt nedjustert for 2024, hvilket leder til høyere priser.

KLP AksjeNorge Aktiv ligger per månedsskiftet januar/februar 1,2 prosent over referanseindeksen. I februar var det dødt løp. Vi tapte relativ avkastning på verdurderingstemaet, da dyre Tomra, Kongsberg Gruppen og sjømat-selskapet Bakkafrost alle var sterke i februar. Disse ligger vi med underveker i, heldigvis ikke så store. Gode positive bidrag kom fra vår undervekt i Norsk Hydro og våre overveker i MOWI og Salmar. Offshoreselskapet Subsea 7 bidro også positivt i februar.

Norge og Norden

Vi har hatt lav handelsaktivitet i februar mens rapportene har strømmet på. Våre grunnsyn på temaer og makro er ikke vesentlig endret, men vi har plukket opp noen undervektede aksjer som vi synes har falt nok.

Nøkkeltall - utvalgte aksjeindekser ved siste månedsslutt

	Hist PE	Est PE	Pris/bok	Return on Equity	Est utbytte
MSCI World	20,7	18,8	3,21	14,5 %	2,0 %
S&P 500 Index	24,4	21,2	4,66	18,1 %	1,5 %
MSCI Europa	14,2	13,9	2,04	12,6 %	3,5 %
DAX Index (Frankfurt)	15,3	13,3	1,52	9,0 %	3,1 %
FTSE 100 Index (London)	10,3	11,1	1,67	15,8 %	3,9 %
CAC 40 Index (Paris)	14,2	13,8	1,97	12,4 %	3,2 %
MSCI Japan	17,3	16,9	1,62	9,4 %	2,2 %
MSCI AC Asia Pacific	15,9	14,3	1,55	9,5 %	2,7 %
Oslo Børs Hovedindeks	12,8	11,3	1,72	14,5 %	6,3 %
Oslo Børs Fondindeks	14,5	12,0	1,72	13,1 %	5,9 %
VINX 30 Index (Norden)	18,6	18,6	3,34	15,6 %	3,0 %
Stockholm 30 Index	15,8	15,8	2,33	13,2 %	3,6 %
Copenhagen 20 Index	28,6	29,2	6,36	13,0 %	1,7 %
Helsinki 25 Index	15,1	13,7	1,74	7,2 %	4,9 %
MSCI Emerging Markets	15,2	14,2	1,61	10,8 %	3,2 %
MSCI Brazil	8,3	8,3	1,61	19,5 %	7,7 %
MSCI Russia	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
MSCI India	27,0	22,8	3,78	13,6 %	1,4 %
MSCI China	11,3	10,6	1,10	9,8 %	2,7 %

Kilde: Bloomberg

Avkastning for KLP-fondene pr. 29.02.2024

	Klasse	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
		Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
INDEKSFOND									
KLP AksjeNorge Indeks	P	-0,91 %	-0,96 %	0,05 %	-3,10 %	-3,10 %	0,00 %	0,08 %	Oslo Børs Hovedindeks (OSEBX)
	S	-0,90 %	-0,96 %	0,06 %	-3,09 %	-3,10 %	0,01 %	0,08 %	
KLP AksjeNorden Indeks	P	3,79 %	3,85 %	-0,07 %	6,04 %	6,31 %	-0,27 %	0,51 %	MSCI Nordic Countries IMI Index
	S	3,80 %	3,85 %	-0,06 %	6,05 %	6,31 %	-0,26 %	0,51 %	
KLP AksjeGlobal Indeks	P	5,60 %	5,66 %	-0,07 %	10,10 %	10,10 %	0,00 %	0,19 %	MSCI World Developed Markets
	S	5,60 %	5,66 %	-0,06 %	10,11 %	10,10 %	0,01 %	0,19 %	
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret	P	4,56 %	4,61 %	-0,04 %	6,44 %	6,41 %	0,03 %	0,32 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	4,58 %	4,61 %	-0,03 %	6,46 %	6,41 %	0,06 %	0,32 %	
	S-1	4,57 %	4,61 %	-0,04 %	6,44 %	6,41 %	0,04 %	0,32 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	4,75 %	4,75 %	0,01 %	4,86 %	4,86 %	0,00 %	0,17 %	MSCI World Small Cap
	S	4,76 %	4,75 %	0,01 %	4,87 %	4,86 %	0,01 %	0,17 %	
KLP AksjeVerden Indeks	P	5,65 %	5,71 %	-0,06 %	9,47 %	9,48 %	-0,01 %	0,18 %	MSCI All Country World
	S	5,66 %	5,71 %	-0,05 %	9,49 %	9,48 %	0,01 %	0,18 %	
KLP AksjeFremv Markeder Indeks	P	6,22 %	6,19 %	0,03 %	4,25 %	4,26 %	-0,01 %	0,53 %	MSCI Emerging Market
	S	6,22 %	6,19 %	0,04 %	4,26 %	4,26 %	0,00 %	0,53 %	
KLP AksjeEuropa Indeks	P	2,95 %	2,94 %	0,01 %	5,73 %	5,87 %	-0,14 %	0,58 %	MSCI Europe
	S	2,96 %	2,94 %	0,02 %	5,74 %	5,87 %	-0,12 %	0,58 %	
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret P	P	2,45 %	2,40 %	0,05 %	3,62 %	3,75 %	-0,13 %	0,54 %	MSCI Europe valutasikret
	S	2,46 %	2,40 %	0,06 %	3,64 %	3,75 %	-0,11 %	0,54 %	
KLP AksjeUSA Indeks	P	6,84 %	6,75 %	0,09 %	11,77 %	11,60 %	0,17 %	0,20 %	MSCI USA
	S	6,85 %	6,75 %	0,10 %	11,79 %	11,60 %	0,18 %	0,20 %	
	S-USD	5,41 %	5,32 %	0,10 %	7,11 %	6,93 %	0,18 %	0,20 %	
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	5,38 %	5,27 %	0,11 %	6,95 %	6,73 %	0,22 %	0,24 %	MSCI USA valutasikret
	S	5,39 %	5,27 %	0,12 %	6,97 %	6,73 %	0,24 %	0,24 %	
KLP AksjeAsia Indeks	P	3,31 %	3,60 %	-0,30 %	8,19 %	8,69 %	-0,50 %	0,44 %	MSCI Pacific
	S	3,31 %	3,60 %	-0,29 %	8,21 %	8,69 %	-0,48 %	0,44 %	
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	4,17 %	4,54 %	-0,37 %	9,61 %	10,28 %	-0,67 %	0,46 %	MSCI Pacific valutasikret
	S	4,17 %	4,54 %	-0,36 %	9,63 %	10,28 %	-0,65 %	0,46 %	
SVANEMERKEDE FOND									
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	4,26 %	5,66 %	-1,40 %	8,55 %	10,10 %	-1,55 %	2,58 %	MSCI World Dev. Markets
	S	4,27 %	5,66 %	-1,40 %	8,56 %	10,10 %	-1,54 %	2,58 %	
KLP AksjeGlobal Mer S.ansvar Val.sik.	P	3,35 %	4,61 %	-1,26 %	5,13 %	6,41 %	-1,28 %	2,45 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	3,36 %	4,61 %	-1,25 %	5,14 %	6,41 %	-1,26 %	2,45 %	
KLP AksjeFremv. M. Mer S.ansvar	P	6,75 %	6,19 %	0,56 %	3,25 %	4,26 %	-1,01 %	2,95 %	MSCI Emerging Market
	S	6,76 %	6,19 %	0,57 %	3,26 %	4,26 %	-0,99 %	2,95 %	
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar	P	3,45 %	3,41 %	0,03 %	3,66 %	4,27 %	-0,61 %	2,90 %	MSCI Nordic Countries IMI 10/40
	S	3,45 %	3,41 %	0,04 %	3,67 %	4,27 %	-0,60 %	2,90 %	
KLP Obligasjon Global Mer S.ansvar	P	-1,64 %	-1,24 %	-0,40 %	-1,82 %	-1,43 %	-0,40 %	0,29 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	-1,64 %	-1,24 %	-0,39 %	-1,81 %	-1,43 %	-0,38 %	0,29 %	
KLP Obligasjon 1 år Mer S.ansvar	P	0,09 %	0,05 %	0,04 %	0,37 %	0,29 %	0,08 %	0,88 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 1 Idx
	S	0,09 %	0,05 %	0,04 %	0,38 %	0,29 %	0,08 %	0,88 %	
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	-0,49 %	-0,38 %	-0,12 %	-0,37 %	-0,27 %	-0,10 %	0,58 %	Kombinasjonsindeks
	S	-0,49 %	-0,38 %	-0,11 %	-0,36 %	-0,27 %	-0,08 %	0,58 %	
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	0,34 %			0,84 %				Fondet har ikke indeks
	S	0,35 %			0,85 %				
KLP Lang Horisont Mer S.ansvar	P	2,25 %			3,64 %				Fondet har ikke indeks
	S	2,25 %			3,65 %				
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	4,10 %			6,42 %				Fondet har ikke indeks
	S	4,10 %			6,43 %				

Avkastning for KLP-fondene pr. 29.02.2024

	Klasse	Avkastning siste måned			Avkastning hittil i år			TE ²	Referanseindeks
		Fond	Indeks	Diff.	Fond	Indeks	Diff.		
AKTIVE AKSJEFOND									
KLP AksjeNorge Aktiv	P	-0,05 %	0,15 %	-0,21 %	-0,24 %	-1,34 %	1,10 %	1,76 %	Oslo Børs Fondindeks (OSEFX)
	S	-0,03 %	0,15 %	-0,19 %	-0,20 %	-1,34 %	1,14 %	1,76 %	
FAKTORFOND									
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	3,10 %	5,66 %	-2,57 %	8,49 %	10,10 %	-1,61 %	4,84 %	MSCI World Developed Markets
	S	3,10 %	5,66 %	-2,56 %	8,51 %	10,10 %	-1,59 %	4,84 %	
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	2,30 %	4,61 %	-2,31 %	5,21 %	6,41 %	-1,19 %	4,91 %	MSCI World Dev. Markets val.sik.
	S	2,31 %	4,61 %	-2,30 %	5,23 %	6,41 %	-1,17 %	4,91 %	
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	2,77 %	4,75 %	-1,97 %	5,10 %	4,86 %	0,23 %	4,89 %	MSCI World Small Cap
	S	2,78 %	4,75 %	-1,96 %	5,12 %	4,86 %	0,25 %	4,89 %	
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	5,66 %	6,19 %	-0,52 %	6,24 %	4,26 %	1,98 %	4,09 %	MSCI Emerging Markets
	S	5,68 %	6,19 %	-0,51 %	6,26 %	4,26 %	2,01 %	4,09 %	
RENTEFOND									
KLP Likviditet	P	0,42 %	0,39 %	0,03 %	0,89 %	0,83 %	0,06 %	0,08 %	NBP Liquidity Low Risk Index
	S	0,42 %	0,39 %	0,03 %	0,89 %	0,83 %	0,06 %	0,08 %	
KLP FRN	P	0,47 %	0,46 %	0,01 %	1,00 %	0,94 %	0,06 %	0,23 %	NBP Norw. RM1-RM3 Fl. Rate Idx
	S	0,47 %	0,46 %	0,01 %	1,01 %	0,94 %	0,06 %	0,23 %	
KLP Kort Stat	P	0,35 %	0,35 %	0,00 %	0,67 %	0,68 %	-0,01 %	0,02 %	NBP Norw. Gov. TB
	S	0,35 %	0,35 %	0,00 %	0,67 %	0,68 %	-0,01 %	0,02 %	
KLP Obligasjon 1 år	P	0,07 %	0,03 %	0,04 %	0,36 %	0,25 %	0,10 %	0,21 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 1 Idx
	S	0,07 %	0,03 %	0,04 %	0,36 %	0,25 %	0,10 %	0,21 %	
KLP Obligasjon 3 år	P	-0,78 %	-0,82 %	0,04 %	-1,20 %	-1,23 %	0,03 %	0,33 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 3 Idx
	S	-0,78 %	-0,82 %	0,04 %	-1,20 %	-1,23 %	0,03 %	0,33 %	
KLP Obligasjon 5 år	P	-1,40 %	-1,33 %	-0,07 %	-2,36 %	-2,37 %	0,01 %	0,25 %	NBP Norw. RM1-RM2 Dur. 5 Idx
	S	-1,40 %	-1,33 %	-0,07 %	-2,36 %	-2,37 %	0,01 %	0,25 %	
KLP Statsobligasjon	P	-0,99 %	-1,11 %	0,12 %	-1,51 %	-1,69 %	0,18 %	0,66 %	NBP Norw. Gov. Bonds Index
	S	-0,99 %	-1,11 %	0,12 %	-1,51 %	-1,69 %	0,18 %	0,66 %	
KLP Kredittobligasjon	P	-0,76 %	-0,76 %	0,00 %	-1,03 %	-1,10 %	0,07 %	1,09 %	NBP Norw. RM1-RM3 Dur. 3 Idx
	S	-0,75 %	-0,76 %	0,00 %	-1,03 %	-1,10 %	0,07 %	1,09 %	
KLP Obligasjon Global	P	-1,32 %	-1,24	-0,08	-1,67 %	-1,43 %	-0,24	0,17 %	Barclays Global Agg. Corp. SR
	S	-1,31 %	-1,24	-0,07	-1,65 %	-1,43 %	-0,23	0,17 %	
KLP Obligasjon Global 3 år	P	-0,57 %	-0,55	-0,03	-0,41 %	-0,32 %	-0,09	0,16 %	Barclays Global Agg. Credit 1-5 Yrs
	S	-0,56 %	-0,55	-0,02	-0,40 %	-0,32 %	-0,08	0,16 %	
FONDSPAKKER									
KLP Nåtid	P	-0,38 %	-0,36 %	-0,02 %	-0,36 %	-0,33 %	-0,03 %	1,26 %	Kombinasjonsindeks
	S	-0,37 %	-0,36 %	-0,01 %	-0,34 %	-0,33 %	-0,02 %	1,26 %	
KLP Kort Horisont	P	0,47 %			0,82 %				Fondet har ikke indeks
	S	0,48 %			0,84 %				
KLP Lang Horisont	P	2,45 %			3,61 %				Fondet har ikke indeks
	S	2,46 %			3,62 %				
KLP Framtid	P	4,37 %			6,34 %				Fondet har ikke indeks
	S	4,37 %			6,35 %				
SPESIALFOND									
KLP Alfa Global Energi	S	0,31 %	0,34 %	-0,02 %	3,57 %	0,68 %	2,89 %	6,97 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx
KLP Alfa Global Rente	S	0,32 %	0,34 %	-0,02 %	0,58 %	0,68 %	-0,10 %	1,83 %	NBP Norw. Gov. Dur. 0,25 Idx

	Effektiv rente ¹ (est.)	Rentefølsomhet	Kredittfølsomhet
RENTEFOND			
KLP Likviditet	4,96	0,23	0,58
KLP FRN	5,14	0,12	2,28
KLP Obligasjon 1 år	5,01	1,03	1,32
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	4,97	1,01	1,87
KLP Obligasjon 3 år	4,89	2,95	3,13
KLP Obligasjon 5 år	4,72	4,88	4,90
KLP Kort Stat	4,46	0,37	0,00
KLP Statsobligasjon	3,92	5,15	0,00
KLP Kredittobligasjon	5,04	3,08	3,43
KLP Obligasjon Global	5,06	5,91	5,98
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	5,14	5,91	5,97
KLP Obligasjon Global 3 år	4,88	2,57	2,56

¹For papir med flytende rente antas kupong å være lik som ved forrige rente-regulering og ut papirets løpetid. Effektiv rente vil kunne endres fra dag til dag, og er derfor ingen garanti for avkastningen i perioden den er beregnet for.

²Tracking error er ex-post, dvs et historisk basert tall basert på 12 månedlige avkastninger i forhold til referanseindeks, uten effekter fra svingprising.

³Avkastning for KLP AksjeUSA Indeks USD er oppgitt i amerikanske dollar.

Fra og med 22.04.2022 har KLP-fondene innført andelsklasser.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasvingninger.

Source: MSCI. This information is for internal use only and may not be redistributed or used in connection with creating or offering any securities, financial products or indices. Neither MSCI nor any other third party involved in or related to compiling or creating the MSCI data (the «MSCI» Parties) makes any express or implied warranties or representations with respect to such data (or the results to be obtained by the use thereof), and the MSCI Parties hereby expressly disclaim all warranties of originality, accuracy, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose with respect to such data. Without limiting any of the foregoing, in no event shall any of the MSCI Parties have any liability for any direct, indirect, special punitive, consequential or any other damages (including lost profits) even if notified of the possible damages.

Source: Euronext. All rights in the Euronext indices and/or the Euronext index trademarks vest in Euronext and/or its licensors. Neither Euronext nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the Euronext indices or underlying data. No further distribution of Euronext data and/or usage of Euronext index trademarks for the purpose of creating and/or operating a financial

product is permitted without Euronext's express written consent.

Nasdaq®, VINX Benchmark NOK index, are registered trademarks of Nasdaq, Inc. (which with its affiliates is referred to as the "Corporations") and are licensed for use by KLP Kapitalforvaltning AS. The Product(s) have not been passed on by the Corporations as to their legality or suitability. The Product(s) are not issued, endorsed, sold, or promoted by the Corporations. THE CORPORATIONS MAKE NO WARRANTIES AND BEAR NO LIABILITY WITH RESPECT TO THE PRODUCT(S).

Source: Nordic Bond Pricing AS ("NBP"). All rights reserved. Neither NBP nor its licensors accept any liability for any errors or omissions in the NBP indices or underlying data. No further distribution of NBP data and/or usage of NBP indices for the purpose of creating and/or operating a financial product is permitted without NBP express written consent. NBP and/or its licensors endeavors to ensure that information provided is accurate but does not guarantee its accuracy or reliability and accepts no liability for any direct or indirect loss or damage arising from inaccuracies or omissions. NBP and/or its licensors accepts no liability for any decision made or any action taken in reliance of the information.

KILDE grafer og nøkkeltall indekser: Bloomberg Finance LP. Bloomberg® and the indices licensed herein (the "Indices") are service marks of Bloomberg Finance L.P. and its affiliates, including Bloomberg Index Services Limited ("BISL"), the administrator of the Indices (collectively, "Bloomberg") and have been licensed for use for certain purposes by [INSERT Name of Licensee] (the "Licensee"). Bloomberg is not affiliated with the Licensee, and Bloomberg does not approve, endorse, review, or recommend the financial products referenced herein (the "Financial Products"). Bloomberg does not guarantee the timeliness, accurateness, or completeness of any data or information relating to the Indices or the Financial Products.

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) 29.02.24	Kapital pr. fond 29.02.24	Årlig Forvalt- ningshonorar	Min. Kostpris
	Andelsklasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Indeks	P	3364,19	18 371	0,18	100
	S	3907,90		0,09	10 mill
KLP AksjeNorden Indeks	P	8936,10	7 697	0,18	100
	S	1311,06		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks	P	2896,69	67 891	0,18	100
	S	7104,45		0,09	10 mill
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret P	P	3553,21	40 631	0,25	100
	S	3994,27		0,12	10 mill
	S-1	3929,85		0,22	1 mill
KLP AksjeGlobal Small Cap Indeks	P	1818,51	14 000	0,33	100
	S	1827,20		0,25	10 mill
KLP AksjeVerden Indeks	P	6013,99	10 536	0,25	100
	S	1352,14		0,13	10 mill
KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks	P	2570,52	15 913	0,28	100
	S	2643,50		0,18	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks	P	1982,12	4 309	0,20	100
	S	3088,58		0,09	10 mill
KLP AksjeEuropa Indeks Valutasikret	P	1739,79	1 052	0,23	100
	S	2420,81		0,12	10 mill
KLP AksjeUSA Indeks	P	3333,61	16 489	0,20	100
	S	1409,88		0,09	10 mill
	S-USD	5823,63		0,06	USD 50 mill
KLP AksjeUSA Indeks Valutasikret	P	2223,43	958	0,23	100
	S	3832,65		0,12	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks	P	2022,93	1 729	0,20	100
	S	2760,46		0,10	10 mill
KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret	P	2036,74	506	0,23	100
	S	1954,06		0,13	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar	P	2301,25	10 283	0,18	100
	S	1353,24		0,10	10 mill
KLP AksjeGlobal Mer Samfunnsansvar Valutasikret	P	1541,39	3 188	0,23	100
	S	1181,94		0,13	10 mill
KLP AksjeFremv. Markeder Mer Samfunnsansvar	P	962,68	1 224	0,28	100
	S	1065,65		0,18	10 mill
KLP AksjeNorden Mer Samfunnsansvar P	P	1722,05	2 294	0,18	100
	S	1185,49		0,10	10 mill
KLP Obligasjon Global Mer Samfunnsansvar	P	859,49	3 725	0,20	100
	S	998,75		0,12	10 mill
KLP Obligasjon 1 år Mer Samfunnsansvar	P	1017,22	1 803	0,10	100
	S	1024,78		0,09	10 mill
KLP Nåtid Mer Samfunnsansvar	P	964,68	2	0,22	100
	S	1025,36		0,12	10 mill
KLP Kort Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1045,23	177	0,22	100
	S	1064,08		0,13	10 mill
KLP Lang Horisont Mer Samfunnsansvar	P	1260,39	242	0,22	100
	S	1160,78		0,15	10 mill
KLP Framtid Mer Samfunnsansvar	P	1455,67	117	0,22	100
	S	1240,93		0,15	10 mill

Opplysninger om KLP-fondene

Fondets navn		Kurser (NAV) 29.02.24	Kapital pr. 29.02.24	Årlig Forvalt- ningshonorar	Min. Kostpris
	Andelsklasse		Millioner NOK	Prosent	Kroner
KLP AksjeNorge Aktiv	P	10988,24	8 456	0,75	100
	S	1089,54			
KLP AksjeGlobal Flerfaktor	P	3469,81	20 348	0,27	100
	S	1302,75			
KLP AksjeGlobal Flerfaktor Valutasikret	P	2105,38	546	0,30	100
	S	1145,38			
KLP AksjeGlobal Small Cap Flerfaktor	P	1874,74	2 362	0,45	100
	S	1269,78			
KLP AksjeFremv. Markeder Flerfaktor	P	1565,84	2 370	0,40	100
	S	1250,66			
KLP Likviditet	P	1013,18	7 343	0,10	100
	S	1012,91			
KLP FRN	P	1060,61	2 567	0,10	100
	S	1017,26			
KLP Kort Stat	P	1019,08	3 566	0,10	100
	S	1016,06			
KLP Obligasjon 1 år	P	1024,77	1 335	0,10	100
	S	1022,06			
KLP Obligasjon 3 år	P	1001,10	1 282	0,10	100
	S	1008,66			
KLP Obligasjon 5 år	P	1197,72	2 251	0,10	100
	S	997,75			
KLP Statsobligasjon	P	924,16	1 748	0,10	100
	S	994,14			
KLP Kredittobligasjon	P	1033,53	4 940	0,10	100
	S	1013,05			
KLP Obligasjon Global	P	938,13	30 666	0,20	100
	S	951,81			
KLP Obligasjon Global 3 år	P	1030,46	2 463	0,20	100
	S	1030,82			
KLP Nåtid	P	933,50	811	0,22	100
	S	1024,35			
KLP Kort Horisont	P	1101,85	195	0,22	100
	S	1078,27			
KLP Lang Horisont	P	2367,17	1 108	0,22	100
	S	1158,05			
KLP Framtid	P	2067,21	1 745	0,22	100
	S	1237,19			
Spesialfondet KLP Alfa Global Energi	S	2244,16	2 753	0,80*	1 mill
Spesialfondet KLP Alfa Global Rente	S	989,09	1 501	0,80*	1 mill
Totalvolum			323 493		

* + 10% av verdistigningen over referanserenten, hvis verdien overstiger tidligere høyeste verdi. Fondene er kun tilgjengelig for profesjonelle kunder.

Fondenes regler for innskudd og uttak

INNSKUDD

Ved tegning av andeler før kl. 13 gis det kurs i fondet samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs) under forutsetning av at betalingen er identifiserbar på fondets konto innen kl. 15 og at kunden har sendt inn nødvendig dokumentasjon og informasjon.

UTTAK

Ved melding før kl. 13 gis uttakskurs samme dag (bortsett fra KLP Aksje Asia Indeks, KLP AksjeAsia Indeks Valutasikret, KLP AksjeFremvoksende Markeder Indeks, KLP AksjeFremvoksende Markeder Flerfaktor og KLP AksjeFremvoksende Markeder Mer Samfunnsansvar der det gis neste virkedags kurs). Penger vil normalt være på kundens bankkonto 2-3 virkedager etter at uttaket er registrert her. Ved nyttår og spesielle hendelser kan det ta noen flere dager, men innenfor lovens krav om 10 dager. For de to spesialfondene må krav om innløsning varsles 10 virkedager før innløsning.

SVINGPRISING

Fondene bruker svingprising ved kjøp og salg av andeler. Les her for detaljer: <https://www.klp.no/sparing-og-fond/spar-i-fond/svingprising-i-klp-fondene-1.41101>

GENERELT

Alle oppgitte kurser og avkastningstall som publiseres, eller som kunden får oppgitt

i sine rapporter, er fratrukket årlig forvaltningshonorar (nettoavkastning).

Fondenes gebyrer eller rammevilkår kan endres av forvalteren etter regler som fastlegges av Finanstilsynet. Andelseierne varsles om endringer via e-mail forut for gjennomføringen. Det er ingen begrensning på antall uttak fra noen av fondene.

Samtlige investeringer i KLP-fondene er gjort i henhold til KLP-fondenes retningslinjer for ansvarlige investeringer.

Forbehold

Denne rapporten baserer seg på kilder som av KLP Kapitalforvaltning vurderes som pålitelige. Det er imidlertid ikke mulig å garantere at informasjonen i rapporten er presis eller fullstendig. Uttalelsene i rapporten reflekterer KLP Kapitalforvaltnings oppfatning på det tidspunkt de ble utarbeidet, og vi forbeholder oss retten til å endre oppfatning uten varsel. Denne rapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. KLP Kapitalforvaltning påtar seg ikke ansvar for direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning. Framtidig avkastning vil bl.a. avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, verdipapirfondets risiko, samt kostnader ved tegning, forvaltning og innløsning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap. Verdien på fond som investerer i internasjonale markeder kan stige eller falle med valutasingninger.

KOMMUNAL LANDSPENSJONSKASSE

Besøksadresse:

Dronning Eufemias gate 10, Oslo.

KLP KAPITALFORVALTNING AS

Postboks 400 Sentrum 0103 Oslo, Norge

www.klp.no

Sentralbord: 55 54 85 00